

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Prawa Pracy
Dyrektor
Marcin Stanecki

DPP-V.055.6.2024.MŻ
Warszawa, dnia 29 marca 2024 r.

Szanowni Państwo,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją z dnia 13 marca 2024 r. poruszającą kwestie niskich wynagrodzeń pracowników obsługi zatrudnionych w szkole, przekazanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Departament Prawa Pracy przedstawia następujące informacje.

Status prawny pracowników samorządowych, w tym ich zasady wynagradzania, regulują przepisy:

- ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 1960),
- regulaminu wynagradzania określonego przez pracodawcę samorządowego na podstawie art. 39 ustawy.

Na poziom wynagrodzeń i podwyżek płac pracowników samorządowych, składają się dwie kwestie: wielkość środków finansowych będących w posiadaniu pracodawców oraz przepisy prawa regulujące warunki wynagradzania pracowników. Przy czym należy zauważyć, że wymienione wyżej przepisy ustawy i rozporządzenia nie regulują kwestii podwyżek wynagrodzeń ani ich wysokości czy częstotliwości.

Podstawowe znaczenie w kształtowaniu poziomu wynagrodzenia pracowników ma wielkość środków finansowych, którymi dysponuje pracodawca. Jednakże problematyka dotycząca środków finansowych na wynagrodzenia pracowników samorządowych pozostaje poza kompetencjami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Należy podkreślić, że w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego są samodzielne, a ich organy – w granicach obowiązującego prawa – są suwerenne w podejmowaniu decyzji dotyczących przeznaczenia i wykorzystania środków finansowych zabezpieczonych w ich budżecie. O przeznaczeniu środków jednostki samorządu terytorialnego decyduje organ stanowiący tej jednostki – w drodze uchwały budżetowej. Tak więc wszelkie sprawy, związane z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego, a co za tym idzie wydatkowaniem środków publicznych w ramach uchwalonego budżetu, należą do wyłącznej właściwości i suwerennej decyzji jednostki.

W związku z powyższym kwestia sfinansowania ewentualnych podwyżek wynagrodzeń dla pracowników samorządowych pozostaje we właściwości organów samorządu.

Wymienione wyżej rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych określa – zgodnie z upoważnieniem ustawowym – minimalny miesięczny poziom wynagrodzenia zasadniczego. Ustalone w rozporządzeniu kwoty wynagrodzenia zasadniczego oraz kategorie zaszerogowania na poszczególnych stanowiskach pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (zał. nr 3 do rozporządzenia), określają minimum w odniesieniu do wynagrodzenia zasadniczego. Natomiast na podstawie art. 39 ustawy o pracownikach samorządowych w regulaminie wynagradzania pracodawca samorządowy określa m.in. szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

W świetle przytoczonych przepisów pracodawca samorządowy ma swobodę w prowadzeniu zakładowej polityki płac i w kształtowaniu całkowitej wysokości wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Wysokość indywidualnych wynagrodzeń pracowników ustala pracodawca zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, uwzględniając obowiązujące u siebie zasady wynagradzania oraz posiadane środki na wynagrodzenia.

Poza wymienionymi na wstępie przepisami dotyczącymi pracowników samorządowych, obowiązują przepisy ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 z późn. zm.). Na warunkach wynikających z przepisów tej ustawy ustalana jest wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, która ma na celu zabezpieczenie minimalnego poziomu wynagrodzenia pracownika.

Kwota minimalnego wynagrodzenia, o którym wyżej mowa, wyznacza dolną granicę wysokości wynagrodzenia przysługującego każdemu pracownikowi zatrudnionemu w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy. W 2024 r. wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę wynosi: 4242 zł od 1 stycznia i 4300 zł od 1 lipca.

Minimalne wynagrodzenie za pracę nie ma charakteru wyłącznie wynagrodzenia zasadniczego. Jest to łączne wynagrodzenie pracownika za nominalny czas pracy w danym miesiącu, a więc poza wynagrodzeniem zasadniczym obejmuje również inne składniki wynagrodzenia i świadczenia pracownicze zaliczone do wynagrodzeń osobowych, w tym m.in. dodatek funkcyjny, premie, nagrody oraz dodatki do wynagrodzenia z wyjątkami określonymi w ustawie.

W świetle art. 6 ust. 5 ustawy, przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika nie uwzględnia się: nagrody jubileuszowej, odprawy pieniężnej przysługującej pracownikowi w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatku do wynagrodzenia za pracę w porze nocnej, dodatku za staż pracy oraz dodatku za szczególne warunki pracy.

Należy podkreślić, że wysokość wynagrodzeń pracowników nie zależy wyłącznie od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę. O ile poziom minimalnego wynagrodzenia ma na celu zabezpieczenie minimum płacowego pracowników i jest ustalany dla wszystkich pracowników zgodnie z regułami określonymi w ustawie, to ustalenie poziomu wynagrodzeń na poszczególnych stanowiskach zależy od środków finansowych posiadanych przez pracodawców, którzy samodzielnie prowadzą politykę kadrowo-finansową, uwzględniając obowiązujące przepisy o wynagradzaniu. Nie ma przeszkód prawnych, aby stosownie do potrzeb i możliwości finansowych oraz zasad prowadzonej zakładowej polityki płac, pracodawca ustalił wynagrodzenia pracownikom na poziomie znacznie przekraczającym minimalne wynagrodzenie za pracę. Wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymagany

przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy (art. 78 § 1 Kodeksu pracy).

Niezależnie od powyższych wyjaśnień Departament informuje, że w MRPIPS przewidziane jest rozpoczęcie prac nad nowelizacją rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, w tym uaktualnienie minimalnego poziomu wynagrodzenia zasadniczego. Projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, po uzyskaniu wpisu do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów, zostanie zamieszczony na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Marcin Stanecki

Dyrektor

Departamentu Prawa Pracy

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/